

Groene lobby in politiek Den Haag

In een kantoortje aan het Plein in Den Haag, dicht bij het vuur, zit vijf dagen per week een vertegenwoordiger van de natuur- en milieusector: **Wyke Smit** van de 'Groene 11'. Regelmatig struint ze door het gebouw van de Tweede Kamer om de Kamerleden op relevante thema's van informatie te voorzien. Een dag uit het leven van een groene lobbyist.

— Koen Moons (redactie)

> “IK MOET NOG EVEN WAT lastige mails wegsturen aan een paar partijen”, excuseert Smit zich na de ontvangst op een regenachtige dag eind maart. “Ik heb hier een persbericht met een embargo tot 11.00 uur vandaag, waarin de Zeeuwse Milieufederatie en het Zeeuws Landschap aankondigen dat ze hun verzet tegen het niet-ontpolderen van de Hedwigepolder opgeven.” Aan haar gezicht is te zien dat ze er niet vrolijk van wordt. “Ik hoorde het zelf gisteren, ik heb er al even aan kunnen wennen en ik mail nu de fractiemedewerkers van de Kamerleden die zich hier hard voor hebben gemaakt. Dat zullen ze niet leuk vinden. Zelf ben er ook niet blij mee. Ik heb hier ontzettend mijn best voor gedaan en ik heb straks ook het probleem dat de organisaties waarvoor ik werk, verdeeld zijn. Want de Vogelbescherming is het hier niet mee eens. Maar ik heb wel begrip voor de Zeeuwse partijen. Ze geven aan dat ze op gebied van natuur niets meer voor elkaar krijgen in Zeeland omdat dit er steeds als een donkere wolk boven blijft hangen.” De genoemde organisaties zijn onderdeel van de Groene 11, oorspronkelijk elf natuur- en milieuorganisaties (inmiddels zijn het er vijftien, zie kader), waarvan Smit de gezamenlijke advi-

seur Public Affairs is. Verdeeldheid binnen de Groene 11 komt niet vaak voor, haast Smit zich te zeggen. “Er zijn altijd wel nuanceverschillen tussen de organisaties, maar op het niveau waarop er hier in Den Haag over wordt gepraat, zitten alle organisaties meestal wel op een lijn”, aldus Smit.

Ze heeft een werkkamer in een Haags verzamelkantoortje. Vanaf haar bureau kijkt ze uit op de plek waar ze het grootste deel van de dag doorbrengt, het Tweede Kamergebouw. “Ik doe dit nu vier jaar”, vertelt ze als ze haar mails heeft verstuurd en wat sms'jes heeft beantwoord. “Ik heb nog net een staartje van minister Veerman meegemaakt en daarna tweemaal een nieuw kabinet. Mijn voorganger heeft het 18 jaar gedaan, hij heeft de functie eigenlijk zelf verzonnen. Ik kan wel zeggen dat dit mijn droombaan is.”

“Veel mensen denken dat je Kamerleden probeert over te halen, maar dat is het niet”

foto Koen Moons

Wyke Smit in haar kantoor aan het Plein.

De Groene 11 (inmiddels 15)

De 12 Landschappen
Greenpeace Nederland
IUCN Nederlands Comité
IVN Nederland
Milieudefensie
Natuur en Milieudefensie
Natuurmonumenten
Stichting De Noordzee
Stichting Veld Onderzoek Flora en Fauna
Veldwerk Nederland
Vogelbescherming Nederland
Waddenvereniging
Wereld Natuur Fonds
Landschapsbeheer Nederland
De Provinciale Milieufederaties

“Ik nodig steeds mensen van de organisaties zelf uit om de Kamerleden van informatie te voorzien”

In het gebouw werken meerdere lobbyisten, met wie ze het over het algemeen goed kan vinden. “Sommige mensen zie ik heel vaak, zoals de lobbyiste van LTO. We hebben vaak tegengestelde doelen, maar soms werken we ook samen. Ik merk ook bij andere lobbyisten die ver van mijn vakgebied afstaan dat we soms een zelfde belang hebben, dan kun je samen optrekken. Het fijne om met hen om te gaan is sowieso dat ze snappen wat mijn werkt inhoudt, zij maken dezelfde dingen mee. De mensen waarvoor ik werk begrijpen mijn werk niet altijd.”

Garnalenvissers

Twee nieuwe gasten arriveren: Monique van de Water van Stichting De Noordzee en Martijn de Jonge van de Coalitie Wadden Natuurlijk. “Met hen gaan we straks praten met twee VVD-Kamerleden over de garnalenvisserij”, verheldert Smit. “Zo nodig ik steeds mensen van de organisaties zelf uit om de Kamerleden van informatie te voorzien. Ik spreek zelden alleen met Kamerleden af, eigenlijk alleen om kennis te maken. Maar als het om een specifiek thema gaat, doen vooral de deskundigen het woord en als ik mee ga zit ik er vooral bij om af en toe het gesprek te sturen. Ik weet zelf slechts op het niveau van twee zinnen waar het over gaat, maar weet wel heel goed wat op het moment relevant is voor de Kamerleden.”

Het is tijd voor het bezoek aan de Tweede kamer. We maken de overstek over een regenachtig Plein naar het Binnenhof. De Jonge bewondert de grote rij auto's van de bewindslieden. “Nee, ik weet niet welke auto van wie is”, reageert Smit. Op dat moment komt een van de ministers, zoals we dat van hem gewend zijn, aangereden op de fiets: Piet Hein Donner. Na Donner mogen we naar binnen en na een uitgebreide veiligheidsscan nemen we plaats in de wachtruimte. De Jonge legt intussen uit dat we met de Kamerleden gaan praten over een principe-akkoord tussen de natuurbescherming en garnalenvissers over Natura 2000-gebieden in de kustzone. “De natuurorganisaties en de vissers zijn het eens. Het akkoord ligt er, maar wordt nog niet door de vissers ondertekend, zolang er geen duidelijkheid is over compensatie. Maar compensatie staat hier helemaal los van en Natura 2000 is het probleem niet voor de vissers. Garnalenvisserij is op het moment gewoon niet lonend. Het is belangrijk dat nu het akkoord wordt ondertekend en dat er daarna naar de toekomst van de visserij wordt gekeken.”

We worden opgehaald door de persoonlijk assistent van Johan Houwers, woordvoerder Visserij voor de VVD. Ook collega Helma Lodders (woordvoerder Natuur) is bij het gesprek aanwezig. Vooral Houwers, nog maar kort Kamerlid, laat zich graag door Van de Water informeren over de geschiedenis van de visserij, de plannen rond Natura 2000 en vangstbeperkingen die daaraan gekoppeld zijn. De lastige situatie van de garnalenvissers is hem grotendeels bekend, een week eerder sprak hij met deze vissers.

De natuurbeschermers en de Kamerleden bespreken de huidige situatie, De Jonge en Van de Water proberen vooral uit te leggen dat het in het belang is van de vissers dat dit akkoord

er komt. “Het gaat goed met de visstand en daarom zal Europa zijn pijlen nu vooral gaan richten op de bodemberoerende visserij, zoals de garnalenvisserij. Daarom is het goed als Nederland dat goed voor elkaar heeft.” Smit vraagt de Kamerleden duidelijk aan de vissers te laten blijken achter het akkoord te staan. “En vraag Bleker om echt over twee maanden met een visie te komen, zoals beloofd”, is de boodschap die De Jonge achterlaat.

Gezicht laten zien

Smit neemt afscheid van de gasten en we trekken ons even terug op het kantoor, waar Smit de eerste reacties binnen heeft op het zojuist publiekelijk geworden besluit van de Zeeuwse natuurorganisaties. “Vogelbescherming heeft ook een persbericht uitgedaan, dat stuur ik meteen even door naar de fractiemedewerkers.” Snel handelt Smit wat zaken af, want in het Kamergebouw begint bijna het Algemeen Overleg (AO) met minister Verhagen over Bedrijvenbeleid, waarin duurzaamheid ook een rol kan spelen. “Ik ga naar bijna elk AO dat te maken heeft met natuur- en milieu”, vertelt ze als we weer over het Plein lopen, zonder jas en tas, want die komen de vergaderruimten niet in. “Het is goed om te zien wat Kamerleden zeggen en het is goed om je gezicht regelmatig te laten zien. Neem Lodders, daar heb ik maar twee keer echt een gesprek mee gehad, maar ze heeft me al heel erg vaak gezien, dus spreekt ze me ook eerder aan om iets te vragen of te bespreken.” Eenmaal door alle controle blijkt het AO al aan de gang en de tribune is helemaal vol. Smit spreekt iemand aan op de achterste rij en samen lopen ze de zaal uit. “Verhagen zei net letterlijk dat duurzaamheid geen onderdeel is van het bedrijvenbeleid”, zegt de persoon, Marijn van der Pas van IUCN, die een van de opdrachtgevers van Smit, blijkt te zijn. Van der

foto's Keen Moons

Links: Wyke Smit (links) en de persoonlijk assistent van Helma Lodders (VVD). Rechts: Martijn de Jong (links, Coalitie Wadden Natuurlijk) vertelt aan Kamerlid Johan Houwers (VVD) over de effecten van garnalenvisserij

Pas en Smit laten telergesteld de vergadering achter zich en zoeken een rustig plekje op om bij te praten. Naast het bedrijvenbeleid, maken beiden zich zorgen over de plannen van het kabinet rond ontwikkelingssamenwerking, die weer impact hebben op het bossenbeleid.

Biobrandstoffen

De volgende afspraak is met René Leegte, wederom van de VVD, en gaat over biobrandstoffen. “Hij twitterde laatst tijdens een bezoek aan KLM heel enthousiast over biokerosine”, vertelt Smit terwijl we door de gangen lopen. “Toen twitterde ik: ‘Hoeveel hectare kost dat?’, waarop hij antwoordde ‘Doe niet zo zuur’. Toen gaf ik aan dat hij zelf geen symbolische oplossingen wil, dus dat hij zich maar eens moest laten vertellen hoe het echt zit. Nou, daar is deze afspraak uitgerold.” Degene die Leegte mag gaan vertellen hoe het zit, is Willem Wiskerke van Natuur&Milieu. “Hij kan het echt supergoed uitleggen”, weet Smit.

Wiskerke moet nog even aan de andere kant van de veiligheidsdeur blijven, dus hebben we even tijd om het over Smits fanatieke twittergedrag te hebben. Veel mensen kennen haar als @wykegroene11 en tijdens kamerdebatten en AO's krijgen haar volgers real time een uitgebreid verslag. “Ik zag eerst helemaal niets in Twitter, ik had geen behoefte aan meer informatie, eerder aan meer tijd om al die informatie te verwerken. Maar op de dag dat het vorige Kabinet viel, merkte ik dat je echt op Twitter moest zijn voor het laatste nieuws. Hier in Den

“Ik kan wel de hele dag bij GroenLinks binnenlopen, maar die hoef ik niet te overtuigen”

Haag geldt echt: als het niet op Twitter staat, is het niet gebeurd. Nu gebruik ik het heel veel, het is mijn belangrijkste nieuwsbron. Actualiteitenprogramma's kijk ik vaak niet, maar lees op Twitter wat er is gezegd. Zelf vind ik het leuk om mijn eigen collega's die ik weinig zie, te laten zien wat ik hier voor ze doe. Nu pas hebben ze door hoeveel uren ik hier maak en met hoeveel thema's ik tegelijkertijd bezig ben. Daarnaast kwam ik er achter dat ik duidelijk in een behoefte voorzie door te twitteren over wat er in de Kamer allemaal besproken wordt.”

Inmiddels is Wiskerke binnengelaten en worden we meegenomen naar de kamer van Leegte, oud-Wageningenstudent. Op zijn tafel liggen persoonlijke verkiezingsflyers, met daarop 'De tweede kamer kan wel wat Wageningen gebruiken'.

Als Wiskerke begint te praten over ontwikkeling van biobrandstoffen, onderbreekt Leegte hem met “en dan trappen jullie op de rem”. Het blijkt de grote ergernis te zijn van het Kamerlid als het om duurzame energie gaat; bij elk initiatief is er wel weer een belangenorganisatie die

protest aantekent. “Als je windmolens wilt, zegt de Vogelbescherming dat het gehaktmolens zijn voor vogels..” “Dat is niet waar!”, roept Smit fel. “Vogelbescherming heeft een heel goede visie op windenergie geschreven.” Vervolgens laat ze het gesprek weer aan de twee heren. Het gaat over wel of niet verhogen van de bijmengingsverplichting, de grote verschillen tussen eerste- en tweedegeneratiebiobrandstoffen, de negatieve bij-effecten van de eerste categorie, het gevaar dat niet-duurzame biobrandstoffen worden geïmporteerd en de manieren waarop dat voorkomen kan worden. Ook het bijstoken van hout in kolencentrales, waarvan Leegte – volgens Smit wederom onterecht- zegt dat NGO's daar, vanwege de ontbossing, tegen zijn, komt aan bod. De belangen van de gesprekspartners blijken niet heel erg te verschillen, alleen de afwegingen zijn anders. Leegte lijkt aan het eind wat nieuwe inzichten opgedaan te hebben en Smit belooft hem rapporten van Vogelbescherming en WNF toe te sturen.

Band met Kamerleden

Terug op kantoor legt Smit uit dat ze regelmatig bij partijen als VVD en CDA, waar natuur en milieu niet vanzelfsprekend bovenaan staan, te vinden is. “Ik kan wel de hele dag bij GroenLinks binnenlopen, maar die hoef ik vaak niet te overtuigen. Ik wil juist dat die andere partijen goed geïnformeerd worden en niet alleen de kant van bijvoorbeeld de garnalenvissers horen. Informeren is trouwens vooral wat je doet als lobbyist, veel mensen denken dat je

foto Koen Moons

*“De
natuurbeweging
moet kiezen waar
we echt voor
willen gaan”*

Kamerleden probeert over te halen, maar dat is het niet.”

“Hoorde je trouwens Rene Leegte net zeggen: ‘Heb je gehoord wat ik zei bij het AO?’. Hij weet dus dat ik daar was, daarom is het goed vaak je gezicht te laten zien. Bij de begrotingsbehandeling ging het debat door tot half drie 's nachts. Ik zat daar ook tot half drie op de tribune, als enige. Daardoor krijg je een band, je hebt een beetje een gevoel voor wat hun leven inhoudt. Die goede band maakt het contact veel makkelijker.”

Naast debatten tot diep in de nacht, heeft deze droombaan nog een nadeel, ze werkt alleen. “Ik werk elke dag tot laat, dan maak ik op vrijdag mijn verslag, dan ben ik klaar en denk: kom maar met die gezellige vrijdagmiddagborrel. Dan mis ik wel directe collega's. Gelukkig heb ik wel leuke contacten bij de organisaties waar ik voor werk. Natuurmonumenten en Vogelbescherming hebben bijvoorbeeld ook zelf nog lobbyisten die hier vaak komen. Zij snappen heel goed wat ik doe en met hen kan ik goed sparren.”

Vaak wordt gezegd dat natuur het meestal verliest van de landbouw, doordat hun lobby veel sterker is. Hoe ziet Smit dat? “De boeren zullen dat anders ervaren. De afgelopen decennia is er veel op hen afgekomen waar ze niet om gevraagd hebben, regelgeving, ruimtelijke ordening etc. Ten tweede heb ik ervaren dat het authentieke belang van de primaire sector wel

veel impact heeft. Wij hebben een secundair belang, wij komen op voor de natuur die zelf geen stem heeft. Dat komt anders over. Ten derde is mijn beeld van LTO dat ze wat zakelijker werken. Ook zij hebben een achterban die uit allerlei delen bestaat: noord, zuid, en de verschillende sectoren. Die belangen lopen ook niet altijd parallel maar ze vechten dat achter de schermen uit en komen met één geluid naar Den Haag. Ik heb het beeld dat wij daar slechter in zijn, in kiezen waar we echt voor gaan en andere, ook belangrijke, dingen dan laten.”

De telefoon onderbreekt ons gesprek: de politiek assistent van staatssecretaris Bleker. Zo

te horen heeft de kwestie Hedwigepolder ook daar voor beroering gezorgd. “Ik heb haar van tevoren ook ingelicht”, vertelt Smit na afloop van het telefoongesprek. “Dan weten zij ook dat de pers kan gaan bellen. Dat is voor het ministerie fijn, maar ook voor ons. Zo informeren we elkaar waar het kan.”

Smit stort zich voor de rest van de middag nog even op haar mail. Daarna mag ze naar Amsterdam voor een etentje met medewerkers van een team van Natuur&Milieu. Toch nog eens onder collega's.<

redactie@vakbladnbl.nl

ADVERTENTIE

Silve

Bureau voor Onderzoek
Advies en Informatievoorziening in
Bosbouw en Natuurbeheer

Innovatief

Deskundig

Betrokken

Inhoudelijk

Meedenkend

Generaal Foulkesweg 39 • 6703 BL Wageningen • T: 0317 418962 • E: post@silve.nl • Website: www.silve.nl